

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

вул. Театральна, 10, м. Вінниця, 21050
тел. (0432) 59-41-22, gupolice@vn.npu.gov.ua
ідентифікаційний код 40108672

Максиму Петрову

m.petrov@helsinki.org.ua

№ 24/П-250 від 06.02.2020

Шановний пане Максиме !

Керівництвом слідчого управління Головного управління Національної поліції у Вінницькій області (далі – ГУНП) в межах компетенції розглянуто Ваш запит від 30.01.2020.

Повідомляємо, що працівники поліції у своїй службовій діяльності діють виключно у межах повноважень та у спосіб, визначений Конституцією та законами України. Зокрема, працівники слідчих підрозділів Національної поліції України під час проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях керуються чинним Кримінальним та Кримінальним процесуальним законодавством України.

Так, у п. 3 ч. 1 ст. 67 КК України, як обтяжуючою покарання обставиною, передбачено поняття вчинення злочинів на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності. Крім цього, у ряді статей вказаного кодексу закріплено кваліфікуючу ознаку вчинення злочину з мотивів нетерпимості (статті 115, 121, 122, 126, 127 та 129). Крім цього, статтею 161 цього Кодексу передбачено відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками. Однак, чинним законодавством не передбачено чіткого визначення «злочину ненависті» та «символу ненависті».

Враховуючи те, що у сучасному суспільстві все частіше мотивами вчинення злочинів стають нетерпимість (ненависть) за будь-якою ознакою, працівниками ГУНП області постійно здійснюється контроль за станом розслідування кримінальних проваджень вказаної категорії. В кожному конкретному випадку слідчими під час проведення слідчих та процесуальних дій встановлюються усі обставини вчинення злочину з мотивів ненависті, в тому числі наявність (використання) будь-яких символів, які б вказували на те, що злочин вчинено саме з мотивів ненависті до конкретної особи чи групи (спільноти) осіб.

На даний час працівники ГУНП не володіють інформацією про існування єдиної бази даних по символах ненависті. У разі необхідності експертного дослідження певних об'єктів, що можуть бути визнані символами ненависті, слідчий в кожному конкретному випадку вирішує питання про призначення відповідної експертизи (як приклад, семантико-текстуальна, судово-лінгвістична, комплексна судова експертиза висловлювань, релігієзнавча, фототехнічна експертизи та інші). Залежно від виду експертизи слідчим, шляхом безпосереднього спілкування з експертами, визначається відповідна експертна установа, яка буде проводити таке дослідження.

Враховуючи викладене, з питаннями «хто проводить експертизу символу про його приналежність певній організації чи напрямку ксенофобії», а також «чи є база даних по символам ненависті і хто може нею користуватись» необхідно звертатись з відповідними запитам до експертних установ.

З повагою
заступник начальника СУ
ГУНП у Вінницькій області

Петро БОЙКО

Наталія Потребчук

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. В.Винниченка, 11,
м. Луцьк, 43025
тел. 74-20-01,

05 лютого 2020 р. № 12зі/01/24/1-2020

Максиму Петрову

e-mail: makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Повідомляємо, що Ваш запит про надання публічної інформації з приводу роботи працівників ГУНП у Волинській області з символами ненависті уважно розглянуто.

З'ясовано, що під час забезпечення публічної безпеки і порядку працівники ГУНП у Волинській області вживають заходів за дотриманням Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» щодо заборони публічного використання символіки комуністичного тоталітарного режиму, символіки націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, публічного виконання гімнів СРСР, УРСР (УСРР) і інших союзних та автономних радянських республік або їх фрагментів.

У законодавстві України відсутнє чітке визначення поняття «символ ненависті». Особи, які скоюють злочини на ґрунті ненависті, інколи використовують знаки та символи, щоб позначити свій зв'язок з ультраправою або націоналістичною ідеологією. Якщо свастика та інша нацистська символіка знайомі більшості людей, існує багато інших символів, які не одразу помітні для тих, хто не належить до певної групи. Такі символи включають послідовність чисел, що означають літери алфавіту або значущі дати, які представляють групи ненависті; вони також можуть містити абстрактні малюнки або лозунги, що можуть не вказувати прямо на упереджене ставлення. На початковому етапі справи, коли здійснюється оцінка ознак упередженості, здійснюється пошук в Інтернеті та консультації з експертами для визначення можливих мотивів упередження. Якщо виявляється, що під час скоєння злочину використовувалися символи, які вказують на мотиви упередження, призначається Мистецтвознавча експертиза на вирішення якої ставляться питання:

Чи містяться на наданому носії інформація, що пропагує культ насильства та жорстокості?

Чи містить наданий на дослідження об'єкт зображення комуністичної символіки?

Чи містить наданий на дослідження об'єкт зображення націонал-соціалістичної (нацистської) символіки?

База даних, у ГУНП у Волинській області, по «символам ненависті» відсутня, в кожному випадку здійснюється оцінка ознак упередженості напису, малюнка.

В ході огляду здійснюється фото-відео фіксація місця пригоди та при можливості, вилучення поверхні з написом, чи предмету. Матеріали долучаються до матеріалів кримінального провадження.

З повагою
начальник

_____

Петро ШПИГА

Замелюк 742042

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ**

вул. Троїцька, 20 а, м. Дніпро, 49000,
тел.(056) 756-50-99

E-mail: vdz@dp.npu.gov.ua, сайт: www.dp.npu.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 40108866

від 05.02 2020 р. № 2/831
На № _____ від _____ 2020р.

Максиму ПЕТРОВУ

m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Слідчим управлінням Головного управління Національної поліції у межах компетенції розглянуто Ваш інформаційний запит щодо використання символів ненависті працівниками ГУНП, відстеження наявності символів ненависті при скоєнні злочину на ґрунті ненависті, проведення експертиз символів ненависті, наявності бази даних по символам ненависті та місць зберігання символів ненависті, вилучених з місць злочину.

Поняття ненависті визначено у Кримінальному Кодексі України та передбачено ст. 161 КК України.

Згідно статті 161 Кримінального Кодексу України порушенням рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії є:

1. Умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності або образа почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, а також пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв громадян за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

2. Ті самі дії, поєднані з насильством, обманом чи погрозами, а також вчинені службовою особою.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, які були вчинені організованою групою осіб або спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки.

Протягом 2019 року по теперішній час слідчими підрозділами ГУНП області кримінальні правопорушення за фактами розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, направлені на приниження національної честі та гідності або образа почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями з використання символів ненависті не зафіксовано

та відомості про вчинення вказаних кримінальних правопорушень до Єдиного реєстру досудових розслідувань не вносилися.

Слідчими підрозділами ГУНП області згідно чинного законодавства України у разі встановлення ознак кримінальних правопорушень, передбачених ст. 161 КК України приймаються рішення про відкриття кримінальних проваджень та проводяться необхідні слідчі (розшукові) дії.

Також, згідно ст. 237 КПК України слідчими ГУНП області з залученням учасників кримінального провадження, спеціалістів проводяться огляди місць події під час яких фіксуються та вилучаються будь – які речі, документи, та знаряддя вчиненого кримінального правопорушення, які згідно чинного законодавства України визнаються речовими доказами.

Порядок зберігання речових доказів передбачено ст. 100 КПК України.

Для визначення ознак символів націонал-соціалістичної (нацистської) символіки та будь – яких символів призначаються мистецтвознавчі експертизи, які проводяться спеціалістами Харківського науково – дослідного інституту судових експертиз ім. проф. Н.С. Бокаріуса (юридична адреса: м. Харків, вул. Золочівська, 8а).

В ГУНП Дніпропетровської області відсутні інформаційні обліки щодо символів ненависті.

З повагою
т.в.о. заступника начальника –
начальник слідчого управління
підполковник поліції

Олександр КУЧЕРОВСЬКИЙ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

пр. Нахімова, 86, м. Маріуполь, 87517
тел./факс: (0629) 51-98-31, su@dn.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40109058

11.02.2020 № 1130/20-2020

На _____ № _____

Максиму Петрову
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Слідчим управлінням ГУНП в Донецькій області в межах компетенції розглянуто та опрацьовано Ваш лист від 05.02.2020, щодо наданні інформації стосовно роботи з символами ненависті.

Відповідно до вимог ст. 3 ЗУ «Про Національну поліцію України» поліція у своїй діяльності керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами. Зокрема працівники слідчих підрозділів Національної поліції України під час проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях керуються чинним кримінальним та кримінальним процесуальним кодексами України.

Повідомляємо Вам, що ст. 67 КК України передбачені обставини, які обтяжують покарання. Відповідно до п.3 ч.1 вказаної статті однією з обтяжуючих обставин є це вчинення злочину на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності. Крім цього, у ряді статей зазначеного кодексу передбачено кваліфікуючу ознаку вчинення злочину з мотивів нетерпимості (ст. ст. 115, 121, 122, 126, 127, 129). Ст. 161 КК України передбачена відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками. Однак, чинним законодавством не передбачено чіткого визначення поняття «символ ненависті».

Враховуючи те, що у сучасному суспільстві все частіше мотивами вчинення злочинів стають нетерпимість за будь-якою ознакою, працівниками

ГУНП області постійно здійснюється контроль за станом розслідування кримінальних проваджень вказаної категорії. В кожному випадку слідчими під час проведення слідчих дій встановлюються всі обставини вчинення злочину з мотивів нетерпимості. В тому числі наявність будь-яких символів, які б вказували на те, що злочин вчинено саме з мотивів ненависті до конкретної особи чи групи осіб.

Станом на теперішній час ГУНП в області не володіє інформацією щодо існування бази даних по символам ненависті та інформацією щодо осіб, хто має доступ до неї.

У разі виникнення необхідності у проведенні експертних досліджень певних об'єктів, що можуть бути визначені символами ненависті, слідчий вирішує питання про призначення відповідної експертизи (релігієзнавча, семантико-текстуальна, судово-лінгвістична експертиза та інш.). Залежно від виду експертного дослідження слідчий, шляхом безпосереднього спілкування з експертними установами, визначає місце її проведення.

На підставі вищевикладеного з питаннями «хто проводить експертизу символу про його приналежність певній організації чи напрямку ксенофобії», необхідно звернутися з відповідним запитом до експертних установ.

З повагою
т.в.о. заступника начальника

Олена ПРОДУН

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

ул. Старий бульвар, 5/37, м. Житомир, 10008,
тел. (041-2) 407-515, su@su.zito.ua

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

06.02.2020 № Ззі /24-2020
на _____ від 30.01.2020

Ваш запит про надання публічної інформації розглянуто в ГУНП в Житомирській області. По суті поставлених питань інформуємо, що на даний час відсутнє законодавчо закріплене визначення поняття "символ ненависті", тому працівники поліції при необхідності використовують інформацію з відкритих джерел (Інтернет, наукові видання, тощо).

При розкритті та розслідуванні злочинів, за наявності підстав, перевіряються відомості щодо можливого їх вчинення на ґрунті ненависті.

В ГУНП в Житомирській області відсутні спеціалісти які проводять експертизу приналежності символів до певних організацій чи напрямків ксенофобії. Також відсутні бази даних по символах ненависті.

З місць вчинення злочинів речові докази вилучаються та зберігаються в спеціально обладнаних кімнатах, або в матеріалах кримінального провадження. У разі відсутності можливості його вилучення, проводиться масштабне фотографування, а виготовленні фотографії зберігаються в матеріалах кримінального провадження.

Заступник начальника

Олександр РАДЧЕНКО

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

вул. Ф. Ракоці, 13, м. Ужгород, 88008,
тел.69-55-88, факс. 61-21-91,
<http://www.zk.npu.gov.ua>
gunp@zk.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40108913

Максиму ПЕТРОВУ

06.02.2020 № 232/1067-2020

Про розгляд запиту

Ваш запит про надання інформації щодо символів ненависті розглянутий Головним управлінням Національної поліції в Закарпатській області.

Повідомляємо, що конкретне визначення «символу ненависті» працівниками ГУНП в Закарпатській області не використовується, адже чинним законодавством України не передбачено чіткого визначення «злочину ненависті» та «символу ненависті».

При скоєнні таких злочинів у кожному конкретному випадку слідчими під час проведення слідчих та процесуальних дій встановлюються усі обставини вчинення злочину з мотивів ненависті, в тому числі наявність (використання) будь-яких символів, які б вказували на те, що злочин вчинено саме з мотивів ненависті та упередженості.

На даний час Головне управління Національної поліції в Закарпатській області не володіє інформацією про існування в Україні єдиної бази даних по символах ненависті, у службовій діяльності у разі потреби використовуються різні наявні, в тому числі у відкритому доступі, збірники символів та відповідні бази даних.

У разі необхідності експертного дослідження певних об'єктів, що можуть бути визнані символами ненависті, слідчий в кожному конкретному випадку вирішує питання про призначення відповідної експертизи, (семантико-текстуальної, судово-лінгвістичної, релігієзнавчої, фототехнічної експертизи та інших).

Залежно від виду експертизи слідчим визначається відповідна експертна установа, яка буде проводити таке дослідження.

Формат зберігання символів ненависті з місць злочину може бути різний і знову ж таки залежить від конкретних обставин вчинення злочину, це можуть бути фотографії, відео, об'єкти із наявними на них символами, тощо.

Заступник начальника

Олександр Рішко
695-669

Володимир ПУКМАН

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Матросова, 29, м. Запоріжжя, 69057
тел.239-20-02, info@zp.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40108688

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

05 02 2020 №170/04/08 2020

На № _____ 2020 від _____ 2020

Про надання інформації

Шановний пане Максиме!

За дорученням керівництва Головного управління Національної поліції в Запорізькій області (далі ГУНП в Запорізькій області) в Управлінні превентивної діяльності розглянуто Ваш запит на отримання публічної інформації стосовно «символів ненависті».

Повідомляємо Вам, що ГУНП в Запорізькій області в службовій діяльності таке поняття як «символ ненависті» не використовується та нормативно-правовими актами, якими керується Національна поліція в своїй діяльності не передбачено.

Відповідно чинного законодавства, а саме статті 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» заборонено використання та пропаганда символіки комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, вичерпний перелік якої зазначено у пунктах 4 та 5 статті 1 цього Закону.

В разі скоєння кримінального правопорушення, в тому числі інцидентів на ґрунті національної, релігійної, расової, статевої, або інших ознак, які притаманні певним соціальним групам, поліцейськими фіксуються та документуються всі можливі докази, в т.ч. символіка в разі її використання, для подальшої кваліфікації правопорушення та встановлення правопорушників.

База даних «символів ненависті» в ГУНП в Запорізькій області відсутня.

В разі виявлення правопорушення з використанням забороненої чинним законодавством символіки під час складання відповідних матеріалів вона вилучається та перебуває у кімнатах для зберігання речових доказів до рішення суду.

**З повагою
заступник начальника**

Павло КАРАБУТА

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Академіка Сахарова, 15, м. Івано-Франківськ, 76018,
тел. (0342) 79-00-22, факс (0342) 75-06-45

05.07.2020 № 2403/108/24-2020

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Петров!

Головним управлінням Національної поліції в Івано-Франківській області (далі – ГУНП) розглянуто Ваш запит на інформацію від 30.01.2020 з приводу «символів ненависті», зокрема щодо визначення такого поняття, функціонування відповідної бази даних тощо.

У зв'язку із викладеним інформуємо, що у кримінальному та кримінальному процесуальному законодавстві України немає чітко визначеного поняття «символ ненависті» чи «злочин ненависті». Натомість у діючому Кримінальному кодексі України (далі – КК) існує поняття вчинення злочинів на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності (п. 3 ч. 1 ст. 67 КК). Так, у статтях 115, 121, 122, 126, 127 та 129 КК України вказано на суворіше покарання за злочини, скоєні з мотивів нетерпимості, а стаття 161 цього Кодексу передбачає відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками.

Виходячи із вказаних положень, працівниками ГУНП постійно здійснюється контроль за розслідуванням кримінальних правопорушень, де ймовірним мотивом вчинення є нетерпимість (ненависть). Слід вказати, що правова кваліфікація таких злочинів на початковому етапі досудового розслідування не завжди можлива, так як мотив є елементом суб'єктивної сторони злочину, який встановлюється лише при наявності підозрюваного. Водночас, у ході розслідування даної категорії правопорушень працівники поліції повинні з'ясовувати чи супроводжувалось вчинення правопорушення висловлюваннями, певними жестами, малюнками (маркуваннями, графіті, символи) тощо, які б вказували на те, що підозрюваний скоїв злочин саме з мотивів ненависті до конкретної особи чи групи (спільноти) осіб.

На сьогодні у розпорядженні ГУНП немає інформації про існування єдиної бази даних по символах ненависті. При потребі експертного дослідження певних об'єктів, що можуть виступати символами ненависті (зображення, література, висловлювання), слідчий зобов'язаний вирішувати питання про призначення відповідної експертизи у кожному конкретному випадку окремо (наприклад, семантико-текстуальна, судово-лінгвістична та комплексна судова експертизи – по висловлюваннях, релігієзнавчі експертизи – по літературних виданнях, фототехнічні експертизи – ідентифікація предметів, приміщень та ділянок місцевості, відображених на знімках (негативах) та відеозаписах та ін). Залежно від виду експертизи визначається відповідна експертна установа, яка буде проводити таке дослідження (науково-дослідні інститути судових експертиз МЮУ чи науково-дослідні експертно-криміналістичні центри МВС; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. Заслуженого професора М.С. Бокаріуса, Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України та ін.).

Користуючись нагодою, хочемо зазначити, що керівництво ГУНП, займаючи державницьку позицію, діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, які визначені Конституцією й законами України.

З повагою
заступник начальника

Ігор МАКСИМІВ

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
У М. КИЄВІ
УПРАВЛІННЯ
КАРНОГО РОЗШУКУ**

вул. Володимирська, 15, м. Київ, 01001

телефон (044) 271 68 05

10.02.2020 р. № 3-39/125/11/8/01-2020
На № 3-3і від 06.02.2020

Максиму ПЕТРОВУ

m.petrov@helsinki.org.ua

Щодо надання відповіді

Шановний пане Максиме!

Керівництвом управління карного розшуку Головного управління Національної поліції у м. Києві (далі - ГУНП) в межах компетенції розглянуто Ваш запит від 30.01.2020.

Повідомляємо, що працівники поліції у своїй службовій діяльності діють виключно у межах повноважень та у спосіб, визначений Конституцією та законами України. Зокрема, працівники карного розшуку та слідчих підрозділів Національної поліції України під час супроводження та проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях керуються чинним Кримінальним та Кримінальним-процесуальним законодавством України.

У п. 3 ч. 1 ст. 67 КК України, як обтяжуючою обставиною покарання, передбачено поняття вчинення злочинів на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності. Крім цього, у ряді статей вказаного кодексу закріплено кваліфікуючу ознаку вчинення злочину з мотивів нетерпимості (статті 115, 121, 122, 126, 127 та 129). Також, статтею 161 цього Кодексу передбачено відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками та ст. 436-1 передбачено відповідальність за виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Однак, чинним законодавством не передбачено визначення «злочину ненависті» та «символу ненависті».

Враховуючи те, що у сучасному суспільстві все частіше мотивами вчинення злочинів стають нетерпимість (ненависть) за будь-якою ознакою, працівниками ГУНП м. Києва постійно здійснюється контроль за станом розслідування кримінальних проваджень вказаної категорії. В кожному конкретному випадку слідчими під час проведення слідчих та процесуальних дій встановлюються усі обставини вчинення злочину з мотивів ненависті, в тому числі наявність (використання) будь-яких символів, які б вказували на те,

що злочин вчинено саме з мотивів ненависті до конкретної особи чи групи (спільноти) осіб.

У разі необхідності експертного дослідження певних об'єктів, що можуть бути визнані символами ненависті, слідчий в кожному конкретному випадку вирішує питання про призначення відповідної експертизи. Залежно від виду експертизи слідчим, шляхом безпосереднього спілкування з експертами, визначається відповідна експертна установа, яка буде проводити таке дослідження (як приклад Київський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Департамент науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України).

На даний час працівники ГУНП у м. Києві не володіють інформацією про існування єдиної державної бази даних по «символах ненависті», однак можемо повідомити, що існує сайт: <https://www.adl.org> американської правозахисної суспільно-політичної організації, яка протистоїть антисемітизму та іншим формам нетерпимості по відношенню до євреїв. На даному сайті міститься інформація про запитуємі Вами «символи ненависті» та вона є загальнодоступною. З питаннями «хто проводить експертизу символу про його приналежність певній організації чи напрямку ксенофобії», а також «чи є база даних по символам ненависті і хто може нею користуватись» необхідно звертатись з відповідними запитом до експертних установ.

Відповідаючи на останнє Ваше питання, можемо повідомити, що відповідно до ч. 2 ст. 100 КПК України речові докази, які отримані або вилучені слідчим, прокурором, оглядаються, фотографуються та докладно описуються в протоколі огляду. Зберігання речових доказів стороною обвинувачення здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

З повагою
начальник

Василь ЗВАРИЧ

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. В. Чміленка, 41, м. Кропивницький, 25006, тел. (0522) 24-15-60, факс. (0522) 24-18-74
E-mail: gupolice@kg.npu.gov.ua, сайт: <https://kg.npu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 40108709

04.02.2020

№ 431/св/24-20

Максиму Петрову
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Повідомляємо, що Ваш запит на отримання публічної інформації розглянуто керівництвом Головного управління.

Інформуємо, що в кримінальному та кримінальному процесуальному законодавстві України, а також у нормативних документах Національної поліції України відсутнє офіційне визначення «символ ненависті». Відповідно, база даних по «символам ненависті» в ГУНП в Кіровоградській області відсутня.

У разі, коли в ході досудового розслідування кримінальних проваджень виникає необхідність з'ясувати значення певних символів, у тому числі які можуть бути спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та ненависті, слідчими призначаються судово-мистецтвознавчі експертизи, проведення яких доручається експертам Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз імені заслуженого професора М.С. Бокаріуса.

Фіксація, вилучення та зберігання зображень, які можна розцінювати як «символ ненависті», здійснюється за загальними правилами, які стосуються речових доказів у кримінальних провадженнях.

З повагою
заступник начальника

Валентин КОЖУХІВСЬКИЙ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
Головне управління Національної поліції
в Луганській області

вул. Вілесова, 1, м. Северодонецьк, 93406, тел. (0645) 705-190
E-mail: secr@lg.npu.gov.ua, сайт: www.lg.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40108845

11.02.2020 № 849 /111/18/02-2020

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua

Пане Максиме !

Керівництвом слідчого управління Головного управління Національної поліції в Луганській області (далі - ГУНП) в межах компетенції розглянуто Ваш запит від 05.02.2020 щодо роботи з символами ненависті.

По першому питанню: працівники поліції у своїй службовій діяльності діють виключно у межах повноважень та у спосіб, визначений Конституцією та законами України. Зокрема, працівники слідчих підрозділів Національної поліції України під час проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях керуються чинним Кримінальним та Кримінальним процесуальним законодавством України.

Так, у п. 3 ч. 1 ст. 67 КК України, обставинами, які обтяжують покарання визначено вчинення злочинів на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності. Крім цього, у ряді статей вказаного кодексу закріплено кваліфікуючу ознаку вчинення злочину з мотивів нетерпимості (наприклад, статті 115, 121, 122, 126, 127 та 129). Статтею 161 цього Кодексу передбачено відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками.

У чинному кримінальному законодавстві визначені кваліфікуючі ознаки злочинів, а саме їх вчинення на ґрунті расової, релігійної та національної нетерпимості. Дефініції понять «злочину вчиненого на ґрунті ненависті» та «символу ненависті» відсутні. Кваліфікуючих ознак злочинів вчинених на ґрунті ненависті, рівно як і таких обтяжуючих обставин в Кримінальному кодексі України не має.

Разом з тим, поняття «символ ненависті», відсутній і у Академічному тлумачному словнику (1970-1980 рр.). Однак у ньому містяться визначення поняття ненависть - це почуття великої неприхильності, ворожості до кого —, чого-небудь; символ - умовне позначення якогось предмета, поняття

або явища.

По другому питанню: працівниками ГУНП в Луганській області постійно здійснюється контроль за станом розслідування кримінальних проваджень, вчинених на ґрунті нетерпимості. У кожному конкретному випадку слідчими під час проведення слідчих та процесуальних дій встановлюються усі обставини вчинення злочину з зазначених мотивів. Працівниками ГУНП в Луганській області не відстежуються наявність символів ненависті при скоєнні злочину/інциденту на ґрунті ненависті у зв'язку з відсутністю визначення таких понять.

По третьому питанню: у разі необхідності експертного дослідження певних об'єктів, слідчий в кожному конкретному випадку вирішує питання про призначення відповідної експертизи (як приклад, семантико - текстуальна, релігієзнавча, фототехнічна експертизи та інші). Залежно від виду експертизи слідчим, шляхом безпосереднього спілкування з експертами, визначається відповідна експертна установа, яка буде проводити таке дослідження.

По четвертому та п'ятому питанню: на даний час в ГУНП в Луганській області не існує єдиної бази даних по символам ненависті.

**Заступник начальника
Головного управління –
начальник слідчого управління**

Костянтин ГРЕБЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

Максим ПЕТРОВ
makisspetrov@gmail.com

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

пл. Генерала Григоренка, 3, м. Львів, 79007,
ідентифікаційний код-40108833,
тел. (032) 258-60-01, факс (032) 255-50-48,
E-mail: gupolice@lv.npu.gov.ua

04.02 2020 року № *М-19781/16/02-20*
на № М-66/Зі від 31.01.2020

Про надання публічної інформації

У слідчому управлінні Головного управління Національної поліції у Львівській області (далі – СУ ГУНП) розглянуто Ваше звернення, в межах компетенції, яке надійшло на електронну адресу ГУНП у Львівській області, щодо надання інформації про злочини на ґрунті ненависті.

Злочини на ґрунті ненависті – це каранні діяння, скоєні з мотивів упередженого ставлення (*це визначення прийняте країнами-учасницями ОБСЄ та містяться, зокрема, у Рішенні Ради міністрів ОБСЄ № 9/09*) Термін «злочин на ґрунті ненависті» не визначає конкретного правопорушення, а описує поняття.

Мова ворожнечі – поняття оціночне, оскільки в міжнародному праві прав людини не існує загальноприйнятої концепції. Критерії для визначення мови ворожнечі також є досить суперечливими через те, що міжнародні та регіональні документи передбачають різні стандарти. Варто зазначити, що велика кількість ознак мови ненависті формувалась як реакція на специфічні соціальні явища та інциденти, а також адаптувалась відповідно до вітчизняного законодавства.

У кримінальних провадженнях проводять судові експертизи.

Судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду (ст. 1 ЗУ «Про судову експертизу»).

На сьогодні семантико-текстуальна експертиза писемного мовлення проводиться у межах лінгвістичної експертизи писемного мовлення. За допомогою спеціальних знань у галузі лінгвістики на основі загальних і окремих норм мови з використанням посібників академічних наукових праць, словників, довідників та інших наукових джерел експертом вирішуються завдання із встановлення змісту понять, лексичного значення слів або словосполучень, використаних у тих або інших текстах, їх стилістичної забарвленості, смислового навантаження, характеру інформації, що міститься в текстах (чи може така інформація розглядатися як образлива, чи містить вона

погрозу конкретній особі (особам) тощо), відповідає на питання про наявність чи відсутність висловлювань, які містять заклики до певних дій (вказується, яких саме дій) тощо.

Актуальними є вирішення питань, які встановлюють наявність/відсутність у текстах негативної інформації, що виражена образливою лексикою, фразеологією щодо певної особи (осіб) або яка негативно характеризує її (їх). Встановлення таких слів і виразів у тексті розцінюється як образа, як посягання на честь і гідність особи.

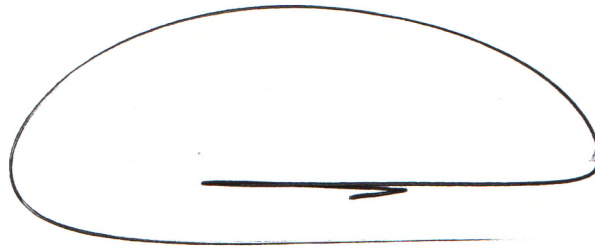
«Символ ненависті» вилучені з місця події, у разі визнання їх речовими доказами, зберігаються відповідно до вимог нормативних документів, які регламентують зберігання речових доказів стороною обвинувачення.

Речові докази фіксуються за допомогою фотографування або відеозапису та докладно описуються. У разі необхідності може бути збережений зразок речового доказу, достатній для його експертного дослідження або інших цілей кримінального провадження.

Одночасно інформуємо, що запитувана Вами інформація доступна у відкритому доступі, зокрема мережі Інтернет.

Крім цього інформуємо, що слідчим управлінням ГУНП у Львівській області здійснюється контроль за станом досудового розслідування у кримінальних провадженнях, розпочатих за ст. 161 КК України. (Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії).

Заступник начальника

Андрій ТКАЧИК

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Декабристів, 5 м. Миколаїв, 54001, тел.(0512) 53-12-00 Факс (0512) 53-12-37
gupolice@mk.npu.gov.ua

Ідентифікаційний код 40108735

05.02.2020 № 16зі/05/27-2020

На № 16зі від 30.01.2020

Максиму Петрову
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Керівництвом Головного управління Національної поліції в Миколаївській області Ваш запит на отримання публічної інформації щодо роботи з символами ненависті, уважно розглянуто. За результатами розгляду повідомляємо наступне.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Особи, які скоюють злочини на ґрунті ненависті, інколи використовують знаки та символи, але враховуючи, що на даний момент, в законах та підзаконних нормативно-правових актах України визначення поняття “символ ненависті” відсутнє, останнє працівниками ГУНП в Миколаївській області не опрацьовується та не узагальнюється, база даних по “символам ненависті” відсутня.

Разом з цим, проведення експертизи символу про його приналежність певній організації чи напрямку ксенофобії, згідно з частиною 1 статті 242 Кримінального процесуального кодексу України, може проводитися експертною установою, експертом або експертами, за дорученням слідчого судді чи суду, наданим за клопотанням сторони кримінального провадження або, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання.

З повагою
заступник начальника

Сергій КОБЕЦЬ

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Єврейська, 12, м. Одеса, 65014
тел. 779-40-61, chchgunp@od.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40108740

06.02.2020 № 4/1-Т-13/п
На № 87/з/лен. від 31.01.2020

Щодо розгляду запиту

Інформуємо, що у слідчому управлінні Головного управління Національної поліції в Одеській області, в межах компетенції, розглянуто Ваше звернення щодо надання інформації про використання працівниками ГУНП в Одеській області визначеного поняття «символ ненависті», відстеження наявності «символів ненависті» при скоєнні злочину на ґрунті ненависті, дослідницькі установи, які проводять експертизи символів, щодо їх певної приналежності до організації чи напрямку ксенофобії, баз з зазначеної категорії символів та до їх використання, форм збереження з місць злочину.

Наступним роз'яснюємо, що визначення поняття «символ ненависті» в кримінальному кодексі України відсутнє. У диспозиції статті 161 КК України визначено поняття ненависті та ворожнечі як національної, расової, релігійної, на які спрямовані умисні дії суб'єкту злочину.

Щодо символів, кримінальний кодекс України визначає поняття «державні символи» (стаття 338 КК України – наруга над державними символами та стаття 436-1 КК України визначається публічне використання символіки комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів). Стан досудового розслідування зазначеної категорії проваджень керівництвом Головного управління Національної поліції в Одеській області тримається на постійному контролі.

Крім того, роз'яснюємо, що наявність символіки є кваліфікуючою ознакою складу кримінального правопорушення, зокрема статті 436-1 КК України, ненависть у провадженнях визначається у формі умисних дій спрямованих на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті суб'єктом злочину.

Статистичні данні щодо використання суб'єктами злочинів символіки у зазначеній категорії кримінальних правопорушень слідчими підрозділами ГУНП в Одеській області не обліковуються. За умови відсутності визначення поняття

Максиму ПЕТРОВУ

m.petrov@helsinki.org.ua,
makisspetrov@gmail.com

«символ ненависті» у кримінальному законодавстві відповідні обліки слідчими підрозділами ГУНП в Одеській області не ведуться.

З приводу символіки у кримінальних провадженнях призначається судова мистецтвознавча експертиза. Перелік дослідницьких установ та експертів, які мають відповідний кваліфікаційний рівень розміщений на сайті Міністерства юстиції України у відкритому доступі (реєстр атестованих судових експертів).

Зазвичай, символіка зображена на поверхнях різної природи, тому фіксування відбувається в залежності від роду та виду таких поверхонь, забезпечується відповідне зберігання.

**Заступник начальника
слідчого управління**

Олександр САЛАМАХА

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Управління превентивної діяльності
вул. Пушкіна, 83, м. Полтава, 36014,
тел./факс (0532) 56-06-07,

Максиму ПЕТРОВУ
makisspetrov@gmail.com

04.02.2020

№ 291

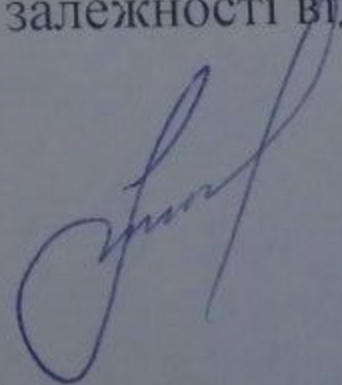
Пане Максиме

Повідомляємо, що відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація - це **відображена та задокументована** будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Головне управління Національної поліції в Полтавській області не володіє і відповідно до чинного законодавства не зобов'язане володіти заздалегідь зафіксованою інформацією щодо використання поняття «символ ненависті», відстеження наявності «символів ненависті» при скоєнні злочину, інциденту на ґрунті ненависті, проведення експертиз символу на його приналежності певній організації чи напрямку ксенофобії, формату збереження «символів ненависті» з місць злочину тощо. Відповідні бази даних по «символам ненависті» в ГУНП в Полтавській області відсутні.

Одночасно звертаємо Вашу увагу на те, що кваліфікації діянь осіб, які підозрюються у вчиненні правопорушень, прийняття рішень щодо проведення необхідних експертиз, в тому числі з метою виявлення ознак того, що інцидент стався на ґрунті ненависті, проведення інших процесуальних дій відбувається в порядку, визначеному чинним законодавством, в залежності від обставин кожного конкретного випадку.

Начальник

Юрій АНУЧІН

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

вул. Г.Кондратьєва, 23, м. Суми, 40000,
тел.60-01-09, факс 66-74-40,
Ідентифікаційний код 40108777

06 лютого 2020 року № 24/П-Ізі

Шановний пане Максиме!

Керівництвом Головного управління Національної поліції в Сумській області (далі - ГУНП) розглянуто Ваш запит на отримання публічної інформації від 30.01.2020.

За результатами розгляду повідомляємо наступне:

1) Працівники ГУНП в Сумській області у своїй діяльності використовують поняття та терміни визначені в Конституції та законах України, указах Президента України та постановях Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актах Кабінету Міністрів України, інших актах законодавства.

2) Злочини на ґрунті ненависті можуть бути кваліфіковані за різними статтями Кримінального кодексу України, у яких мотив упередження представлений у різних формах та їх відстеження можливе з моменту вчинення. Такі обставини відображаються в фабулі про кримінальне правопорушення в Єдиному реєстрі досудових розслідувань. Під час здійснення досудового розслідування злочинів зазначеної категорії досліджується мотив вчиненого кримінального правопорушення та збираються необхідні докази, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, а також ознак упередженості.

3) При проведенні розслідування співробітниками поліції ГУНП забезпечується збереження речових доказів шляхом фотографування образливих графіті чи інших символів упередження, їх вилучення з об'єктом носієм або ж в інший спосіб, який забезпечить їх фіксацію для подальшого використання під час проведення експертного дослідження. Для вирішення питання про приналежність символу певній організації чи напрямку ксенофобії, на підставі та в порядку визначеному статтями 242 – 244 Кримінального процесуального кодексу України, слідчий залучає експерта, який володіє спеціальними знаннями в даній галузі дослідження. У кримінальних провадженнях зазначеної категорії призначаються, в залежності від змісту

виступу чи публікації (надпису, символу), лінгвістична, психолого-лінгвістична, релігіознавча, мистецтвознавча чи інші судові експертизи. Проведення експертиз доручається експертним установам згідно з переліком регіональних зон обслуговування науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України визначеному у додатку №1 до наказу Міністерства юстиції України від 08.10.1998 року № 53/5 «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень».

4) З метою використання отриманих даних для запобігання, виявлення, розкриття і розслідування злочинів та інших правопорушень при здійсненні оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування, а також з метою підвищення рівня інформаційного забезпечення проведення експертних досліджень створюються криміналістичні обліки, види яких закріплені Інструкцією з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України, затвердженої наказом МВС від 10.09.2009 № 390.

5) Об'єкти, вилучені у кримінальних провадженнях зазначеної категорії, у формі фотографій, графіті чи носіїв на яких вони відображені та які визнані речовими доказами, відповідно до Порядку зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 р. № 1104, зберігаються в матеріалах кримінального провадження, обладнаному приміщенні чи спеціальному сейфі.

З повагою
заступник начальника

Андрій ШЧУР

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ
ОБЛАСТІ**

вул. Валова, 11, м. Тернопіль, 46001
тел.: (0352) 27-12-58, факс: 27-16-26
Ідентифікаційний код 40108720

Петров Максим Вікторович
m.petrov@helsinki.org.ua,
makisspetrov@gmail.com

Відом. 02. 2020 № 11 - 131/03/7-2020
На № _____ від _____

Шановний пане Максиме!

Повідомляю, що Ваш запит на отримання публічної інформації стосовно проведення працівниками поліції роботи з символами ненависті, розглянутий.

Інформую, що відповідно до статті 161 Кримінального кодексу України, за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками, передбачена кримінальна відповідальність, а саме: умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, або образа почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, а також пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв громадян за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, інвалідності, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Працівниками поліції по кожній такій події, зверненню та заяві, які надходять до підрозділів ГУНП в Тернопільській області, або ними безпосередньо виявлені, надається відповідна оцінка та проводиться реєстрація в інформаційно-телекомунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України» (журналі єдиного обліку) та у разі виявлення ознак кримінального правопорушення, відомості вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР), із відповідною правовою кваліфікацією.

Крім цього повідомляю, що на даний час в Тернопільському НДЕКЦ МВС експертизи зазначеної Вами категорії символів не проводяться, у зв'язку з відсутністю лінгвіста, однак, у разі необхідності слідчий, який здійснює досудове розслідування кримінального провадження, направляє відповідні матеріали для проведення експертизи, в інші експертні установи.

Одночасно ставлю Вас до відома, що усі особи, які затримуються працівниками поліції за вчинення кримінальних правопорушень та мають особисті індивідуальні ознаки, в тому числі татуювання, заносяться в інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної

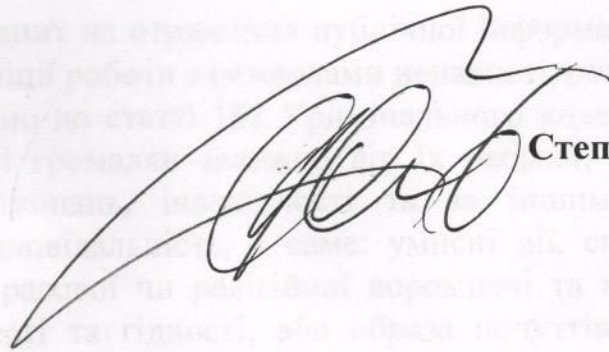

поліції України» (ІПНП). Користувачами системи ІПНП є посадові особи органів (підрозділів) поліції, яким в установленому порядку надано право доступу до інформації в цій системі.

Також повідомляю, що при виїзді слідчо – оперативної групи, під час огляду місця події (далі - ОМП), з метою фіксації обставин скоєння кримінального правопорушення, вилучаються речі та предмети, які безпосередньо мають відношення до вчиненого кримінального правопорушення, а також працівниками експертних підрозділів за допомогою фото – відео зйомки фіксуються обставини вчиненого злочину, обстановка в районі ОМП, об'єкти, речі, написи та символи.

Після проведення ОМП, фототаблиця в паперовому вигляді, із зафіксованими під час нього речовими доказами по справі, предметами, іншими речами, символами та інше, долучаються до матеріалів відповідного кримінального провадження.

З повагою
заступник начальника

Степан ЯЦУХ

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Жої Мироносиць, 5, м. Харків, 61002

факс (057) 700-29-27

тел. (057) 700-29-16, 700-29-32

e-mail: gupolice@hk.npu.gov.ua

Код ЄДРПОУ, 40108599

05.02.2020 № 731 /119-24/01-2020

на № _____ від _____

Максиму ПЕТРОВУ
m.petrov@helsinki.org.ua
makisspetrov@gmail.com

Шановний пане Максиме!

Головним Управлінням Національної поліції в Харківській області розглянуто Ваш запит від 30.01.2020 щодо надання публічної інформації.

Згідно статті 1 Закону України від 13.01.2011 «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Повідомляю, що поняття «символ ненависті» не закріплено жодним нормативним правовим актом України, у зв'язку з чим підрозділи ГУНП в Харківській області під час здійснення своїх повноважень не використовують це поняття та не здійснюють облік цих символів.

Під час проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, розпочатих за фактами скоєння правопорушень, передбачених п. 14 ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст.ст. 121, 122, 126, 127, 129, ст.ст. 161, 168, 179, 180 та 300 КК України, слідчими досліджуються всі обставини скоєного злочину, в тому числі мотиви вчинення на ґрунті расової, національної або релігійної нетерпимості.

Вилучені під час огляду місця події предмети, речі чи знаряддя обліковуються та зберігаються відповідно до затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 № 1104 порядку зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження.

З повагою
заступник начальника

Сергій ЧИЖ

Валерій Зінов'єв, 705 9076

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

вул. Лютеранська, 4, м. Херсон, 73014
тел./факс 45-93-66

06.02.2020 № 116 /7/01-2020

На № _____ від _____

Максиму ПЕТРОВУ

m.petrov@helsinki.org.ua

makisspetrov@gmail.com

Повідомляємо, що Ваш запит на отримання публічної інформації зареєстровано в ГУНП в Херсонській області за № 8зі від 30.01.2020.

Також повідомляємо, що працівники УПД ГУНП в Херсонській області не використовують визначення «символ ненависті», не відстежують наявність символів ненависті при скоєні злочинів, не проводять експертиз символів ненависті, не використовують баз даних по символам ненависті, та не зберігають символи ненависті з місць злочинів.

Відповідно Закону України «Про Національну поліцію» № № 580-VIII від 2 липня 2015 року:

Стаття 1. Національна поліція України

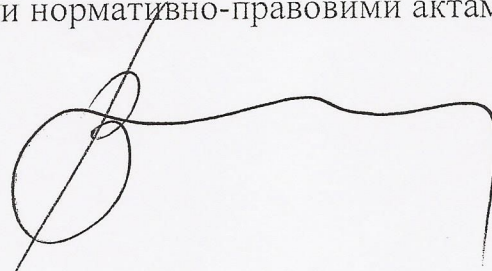
1. Національна поліція України (поліція) - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

2. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом.

Стаття 3. Правова основа діяльності поліції

1. У своїй діяльності поліція керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цим та іншими законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

Т.в.о. начальника
майор поліції

Вячеслав ШИНКАРЬОВ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Управління карного розшуку

вул. Зарічанська, 7, м. Хмельницький, 29017,

тел.: (038-2) 69-2367, 69-2393

Максиму Петрову
m.petrov@helsinki.org.ua

від 05 лютого 2020 р. № 14/1зі

**Про розгляд запиту на отримання
публічної інформації**

Шановний пане Максиме!

На Ваш запит від 30.01.2020 щодо отримання публічної інформації повідомляю, що на законодавчому рівні поняття «символ ненависті» не закріплено. При цьому, символи (малюнки, знаки, графіті тощо) відносяться до видів ознак наявності упередження – особливий мотив, яким керується зловмисник під час скоєння злочинного діяння на ґрунті ненависті.

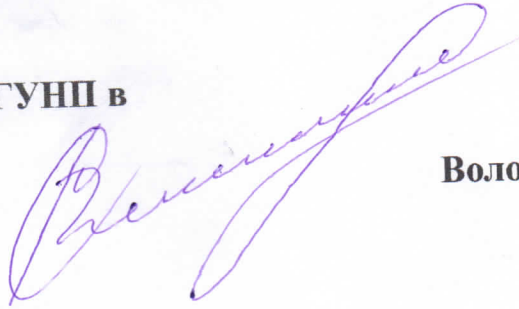
Методичні рекомендації щодо особливостей розслідування злочинів, вчинених на ґрунті нетерпимості, розроблені Головним слідчим управлінням Національної поліції.

При скоєнні злочинів на ґрунті ненависті, тобто злочинів, скоєних з мотивів упередження, поліцейськими встановлюється та документується мотив упередження, тобто відстежуються ознаки упередженості – це об'єктивні факти, обставини чи закономірності, які супроводжують злочинне (злочинні) діяння та які самі по собі або в поєднанні з іншими фактами чи обставинами вказують на те, що дії зловмисника були частково або повністю мотивовані будь-якою формою упередження. Поліцейські, що прибувають на місце події, вживають заходів для того, щоб зберегти обстановку на місці події; зібрати й сфотографувати речові докази, у тому числі такі як символічні об'єкти, що використовуються групами, які пропагують ненависть (наприклад, свастики, хрести). При проведенні подальшого розслідування співробітниками поліції забезпечується збереження доказів, таких як образливих графіті чи інших символів упередження.

На території Хмельницької області спеціалістів чи державних установ, що проводять експертизу символу про його приналежність до певної організації чи напрямку ксенофобії не має. Приклади ознак упередженості до окремих груп наведені у практичному посібнику «Категоризація та розслідування злочинів на ґрунті ненависті в Україні» опублікованого Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (2019).

База даних по «символам ненависті» в ГУНП в Хмельницькій області відсутня. Символічні об'єкти зберігаються відповідно до їх форми: як речі (наприклад об'єкти, що мають релігійне чи культурне значення; листи з погрозами тощо), змиви речовин (наприклад лаків, фарб), фотозображення (наприклад, малюнки, знаки, графіті); аудіо-, відеозаписи (вигуки, жести тощо).

**Т.в.о. начальника УКР ГУНП в
Хмельницькій області
полковник поліції**

Володимир СВИНОБОЙ

Вик. Андрій ГОЛЮК

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
УКРАЇНИ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

вул. Смілянська, 57, м. Черкаси, 18036
тел. (0472) 37-20-80, факс (0472) 37-14-29
prozorist@ch.npu.gov.ua
Ідентифікаційний код 40108667

Максиму ПЕТРОВУ

makisspetrov@gmail.com

05.02.2020 року № 20/П-381

Шановний пане Петров!

Ваш лист щодо отримання інформації з приводу застосування у діяльності ГУНП терміну «символів ненависті» розглянуто Головним управлінням Національної поліції в Черкаській області.

Інформуємо Вас, що поняття «символ ненависті» не визначено чинним законодавством України.

З метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення, слідчими здійснюються заходи відповідно до статті 237 (огляд) Кримінально процесуального кодексу України, в тому числі для встановлення чи залишилися на місці події малюнки, маркування, символи або графіті.

Експертизи здійснюються установами, які зазначені в статті 7 (Суб'єкти судово-експертної діяльності) Закону України «Про судову експертизу».

В ГУНП в Черкаській області відсутня база даних «символів ненависті».

Всі речові докази з місць злочину зберігаються у відповідності до статті 100 (Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію) Кримінально процесуального кодексу України.

**З повагою
заступник начальника**

Роман РАЖЕВ